

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 1 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 c. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiune

„BISERICA și ȘCOLA.”

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 7695/1900.

Esamenul de calificare cu candidații de preoție prescris prin Statutul Organic și prin Regulamentul special se va ține aici Marți în 17/30 Octombrie a. c. la ora 9 înainte de amiază și eventual în zilele următoare.

La examen sunt admisi toți aceia cari și-au înaintat recursele în termenul regulamentar.

Ceea ce să notifică tuturor pe cari îi privește.

Arad, la 17/30 Septembrie 1900.

Consistoriul rom. gr. or. din Arad:

Iosif Goldiș, m. p.

Episcop.

Petru Maior despre unirea cu biserica Romei.*)

(Continuare și fine.)

De atunci activitatea sa se pare a se îndrepta mai ales numai asupra Istoriei Bisericești și asupra cercetărilor originii Românilor decât a-și mai pierde timpul studiind teologia speculativă a Romano-Catolicilor. El singur ne dă a înțelege aceasta zicând:

„Alta filosoficească, cumu-i că sufletul e în cap și nu peste tot trupul, pământul se mișcă pe lângă soare, iar nu soarele pe lângă pământ s. c. Alta istoricească, prin care știm întâmplările și faptele ce s'au făcut, cumu-i că Chesar au invins pe Pompeiu, că Traian împăratul Romei vechi au adus dela Roma pe Români aici în Dacia.” (pag. 63.)

În Procanon autorul indignat de modul interpretativ al Romano-Catolicilor își ridică vocea sa autoritară și zice:

„Apoi arată vre-o pildă să fi păscut, să fi învățat, să fi îndreptat sf. Petru pe Apostoli? Iară eu îi voi arăta că pe Petru l'au îndreptat Pavel,

*) C. Erbiceanu: Introducere la Procanonul lui Petru Maior.

precum însuș Pavel mărturisește cătră Galateni, c. 2. s'h 11: „Când au venit Petru în Antiochia în față-i stătu împotriva, că vrednic de hulit era. Iar când am văzut că nu umblă drept cătră adevărul Evangheliei, ziseiu lui Petru înaintea tuturor: Dacă tu Iudeu fiind, trăești ca etnicii, iar nu ca Iudeii, pentru ce silești pe etnici să trăească ca Iudeii? (s'h. 14.)” (pag. 24). Apoi răspunde iarăș personal și ironic la o altă cestiune:

„De voi răspunde la aceasta a voastră întrebare, o Italianilor! nu știu că n'am fost sfetnicul lui D-zeu, nici Sfinția sa nu ne-au descoperit pentru ce lui Petru i-au mutat numele. Ce-mi veți zice? Imi veți zice doară că nu sunt teolog? Că sunt un neștiutor? Dar dacă sunteți voi filosofi, sunteți teologi și mult știutori, spuneți-mi și voi pentru-ce D-zeu n'au zidit mai de mult lumea decât cum au zidit'o. Adevărat, de v'aș pune întrebarea aceasta aș fi vrednic de ris, căci cugetul lui D-zeu nu'l poate ști nime, de nu'l va descoperi însuș Sfinția Sa.” (pag. 32.)

În acest ultim pasagiu Petru Maior este și ironic și sarcastic față de teologii apusenii. Pentru a combate modul falș al interpretării apusenilor își dă și el părerea sa asupra chipului corect de interpretare în mai multe locuri în Procanon, în special citez interpretarea sa la cuvântul *προφητος*, (a vorbi în public, a apăra).

„Nu mi-i voia să mai lungesc vorba, că pline-s despre aceasta toate cărțile Sfinților Părinți. Una numai vom cerca, în ce stă căpetenia aceasta? Și ce are sf. Petru de aci că-i cel dintâi între Apostoli? Mie mi se pare că precum un stăpân având multe slugi și la toți asemenea încredințează bunul său, ca de dânsul să aibă grijă și să-l sporească. Însă văzând pe unul din acele slugi a fi mai schitaciu, mai grijuic, mai cu mare râvnă cătră stăpânul său, pe acela deosebi i-l îndeamnă să ia aminte la toate, deosebi îi dă în grijă toate lucrurile și i-le încredințează. Așa și Domnul Christos Apostolilor săi au încredințat Biserica sa, asemenea tuturor și în-

tocma la toți au dat putere, de a păstori pe credincioși și a le purta de grijă, precum în cele de-asaupra capite am adevărit.“ (pag. 37.)

Eruditul nostru Petru Maior declară, că Părinții Orientali au mai multă putere și valoare față de Părinții Occidentali în cestiunea pretinselor prerogative papale și dar trebuie să li se dea preferință, de asemenea spune că desbinarea bisericilor s'a provocat din partea doctrinelor arbitrare din Occident, pe care nu le putea suferii Orientalii, ca aceea de a fi monarch și în Biserică și în cetate.

„Dreptaceea mi se pare, că cu dreptate voi zice, că în pricea despre începătoria Papei mai mare atenție au părinții cei dela răsărit decât cei dela Apus și cu zizele lor mai tare să ne îndreptăm, decât cu ale celor dela apus. Acest canon de-l vei păzi, mi se pare că multe încălcături a priceii aceștia pe ușor se vor descurca. Apoi nu știu cum din fire nu se trag oamenii să păzească și să le mărească cele ce socotesc că sunt ale sale, adeca fiește-carele trage foc la oala sa.

Cu aceste prejudecăți de multe ori se află inodați și sfinții Părinți, căci și de mici învățându-se dela unii, carii sunt cuprinși cu acel fel de patimă și de prejudecățile acele, carele întru fire oare-cum se prefac și tare pururea le țin precum ar fi sfinte. Deci ajungând la vârstă iarăș auzind dela toți cu carii petrec aceleași sentenții și păreri, nu li se dă prilej de îndoială și nu le cearcă, adevărate sunt, au ba. Și de le și cearcă, împovorați fiind cu păreri și cu prejudecățile, ce cu laptele maicei sale le-au supt, au nu ved adevărul, au doară de 'l și ved pentru-ca să nu facă tulburare și să smintească pacea, i-l tănuesc, i-l tac. Mărturie îmi sunt înșiși latinii în veacurile trecute, când învățătura cea blăstemată a lui Isidor Mercator tot Apusul i-l cuprinsese, pe toți creștinii din apus sub jugul cel de robie al Papei îi băgasă, răsăritului prilej de despărțire dela Biserică Apusului dădu, carea împărechere și Apusul și Răsăritul cu amari lacrimi, până în ziua de astăzi o plânge, în veacurile, ziseiu trecute, unii bărbați, pe cari toți latinii între sfinți îi număra, au nu și ei cu ceialalți credea că Papa iaste nesmântnic, iproci? Carea sentenție a nu fi adevărată acum toți, și latinii afară de Italiani nu se îndoesc. Ba și acuma se află unii și prin părțile noastre, cari învățând la Roma teologia, socotesc că nu mai acele sunt adevărate, care le-a auzit la Roma și doar sângele și l'ar vërșă pentru monarchia Papei. O! de-ar fi apărât D-zeu neamul Românesc de acest fel de oameni învățați și teologi! cari numai cu autenția, cu tiful și cu vëlfa, ce au în haine și în locul locașului seu vreau să învingă pe toți, de spun ceva dela Roma să taci, să înlemnști să caști gura. De arați din sfinții Părinți, din soboară și din istoria cea veche a Bisericii, asupra poveștilor lor, îndată ești shismatic și mai rău decât ereticii. Trebuie înaintea acestora toți să plece capetele, să-i chemi Rabi,

Domnule, Măria ta, și alte titluri ce se împotrivesc cinului călugăresc. Și în aceste lucrând li se pare că atunci țin mai tare canoanele bisericești și aduc slujbă lui Dumnezeu. O vremi! o obiceiuri!“ (pag. 46 și 47.)

Nu pricep cum s'ar puté cine-va esprima mai categoric în contra Uniației!

Asupra cestiunei de unire a Bisericii Universale, care și în present se ventilează, iată ce zice Petru Maior respectiv de bazele pe care s'ar puté urmări această importantă cestiune de oameni prudenți.

„Însă aceste ce se făcea atunci din lipsă și pentru binele și pacea și liniștea bisericilor, au început apoi a-le întoarce unii, a-le întoarce în drepturi, în mândrie, cât încă în suta a 4-a a fost silit marele Vasilie a zice despre biserică Romei: „scârbitu-m'am de mândria Bisericii aceștia,“ până mai pe urmă având Romanii ideea împărțirii, cum-că Roma oarecând a fost monarchă a toată lumea, întru cele politicești, i-l făcură pe Papa monarch întru cele politicești, și de n'ar fi sculat Dumnezeu bărbați înțelepți și deprinși în învățăturile sfinților Părinți și cu frica lui Dumnezeu, precum pururea au fost Galii și acum sunt mai ales Germanii, acum tocmai comedie ar fi din Biserică lui Dumnezeu. Ce bună nădejde ne dau Germanii, că încet, încet toate vicleniile se vor isgoni din Biserică lui Dumnezeu și vom ajunge odată la dragostea cea dintâiu, și se va rușina vrășmașul neamului omenesc, carele de multă vreme ridea de noi și-și bătea joc. Numai întru aceasta toți cu un gând și cu un cuget trebuie să ne învoim, ca cele vechi a-le Bisericii să ne învățăm și întru învățătura sfinților Părinți să ne deprindem, ca să cunoaștem ce e al nostru și ce e a altuia și precum ce este al altuia nu trebuie să răpim sau să tăgăduim, așa și ce cunoaștem chiar a fi al nostru tare să păzim, să apărăm, să scutim, nici robi nimărui să nu ne facem, că spre slobozire ne-au chemat Dumnezeu și fii și moșteni suntem“ (pag. 50 și 51.)

Petru Maior între altele vorbește și asupra cuvântului Papă:

„Titlurile ce se da de de-mult Episcopului Romei vechi, se da și altor episcopi. Camu-i să se cheme Papă. Au nu Chiprian și Chiril Alexandreanul și alți episcopi avea acest titlu? Aceasta numai acela o va tăgădui, care de tot e strein în istorie și în cele vechi a-le Bisericii. Si știm, că aceasta numai Roma și Episcopul ei Grigorie, în suta a 11 a, în soborul cel dela Roma au poruncit, că de aci înainte numai Episcopul Romei vechi să se cheme Papă, iar la noi și acum și preoții cei proști se cheamă papă, și preoții cei mari protopopi, în carea ținem obiceiul cel de de-mult, carele tuturor clericilor le da numele de papă (pag. 55.)“

După aceste apoi dovedește istoric, că Papa nu este infalibil, după cum ține de dogmă Biserică actuală a Romano-Catolicilor, și că e om ca toți oamenii supus păcatului și greșalelor omenești.

„Eu intru tâlcuirea capului acestuia nu mă voiu lăți prea tare, că (din) mila lui Dumnezeu, acum toți latini s'au trezit și s'au luat sama despre greșala sa și se căesc, adevărind că Papa nici cum nu e nesmântnic, nici sentenția aceasta despre nesmântnicia Papei nu are mai largi hotarē decât cum sunt cele a-le Italiei și mai ales a-le statului Papei. Aceasta i-ți aduc aminte, că ori-ce aduc Italianii pentru nesmântnicia Papei, toate ca pleava le vântură ceialați latini și nici un crezēmēt nu au toate mustările lor; nici nu pot arēta în vremile cele vechi să fi fost vre-o pomenire despre nălucita Papei nesmântnicie în Biserica lui Dumnezeu. Și aceasta pricină îndestulată ar fi ca să tăgăduim nesmântnicia Papei, ca ori-ce nu se arată îndestulat a fi de Dumnezeu descoperit, și totuși (de) o vei crede aceasta, nu e credință, ci superstiție și cimilitură băbească. . . Dar despre alta parte avem tare temei și fundament, că Papa nu e nesmântnic (pag. 64.)“

O! de ar fi trăit mai mult Petru Maior, părintele istoriei noastre, politice și Bisericești, mult s'ar fi întristat și mahnit vĕzēnd slăbiciunea omească ridicată la Dogmă adevărată neputința de a păcătui Papa ori greși. Dar prevĕzēnd spiritul papiștilor în cotro duc lucrurile și cum căuta a și îndosi slăbiciunile și a specula cu învățătura Evangheliei, combate iarăș din rĕsputeri, că Papa ar fi fără smințeală ori greșală și i-ar compete din drept divin amestecul în cele lumești.

„A Italianilor, ziseiu, iaste aceasta rĕtăcire, că ei singuri și puținii alții, pe carii ei i-au orbit și dela cercarea adevărului prin multe momenele i-au împedecat, învață și apără, cumcă Biserica are putere spre cele vremelnice, ne'mprumutată dela împĕrății cei lumești, nu pentru ca să mărească vĕlfa bisericii, (că aceasta o batjocoresc supuinđu-o toată sub picioarele Papei), ci ca să înalțe pe Papa; lui să-i supue toată lumea nu numai întru cele duhovnicești ci și în cele vremelnice și pămĕntești, carea pururea Christos până a fost pe pămĕnt și dela sine și dela ucenicii săi le-au depărtat, Au nu Christos capul și dascalul Bisericii au grăit: „Impĕrăția mea nu este din lumea aceasta, de ar fi din lumea aceasta împĕrăția mea, slugile mele s'ar trudi ca să nu mă dau jidovilor, dar acum împĕrăția mea nu iaste de aici. Ioan cap. 18 s. 36.“ Impĕrăția lui Christos nu e pămĕntească, ci duhovnicească, și la aceasta în lume au venit ca duhovnicește la viața de veci să ne înalțe. Cum dar tu, Talianule, zici că Papa are putere și spre cele vremelnice? De unde oare? Dă, dela Christos nu o are, măr urisind chiar, că împĕrăția nu e din lumea aceasta (pag. 69.)“

Ba încă și mai mult combate pe Papa, neuitatul Petru Maior, că ar avea drept să se amestece în afacerile lumești a-le statelor.

„Oare dă Domnul Christos Bisericii aici bastonul în mână, sabie, să taie pe cineva sau să bată sau să ardă, precum au lucrat apusenii nu odată? oare dă-i moșie pămĕntească, împĕrăție mirenească,

vĕlfă și fum și putere de a lua moștile dela unii și a-le împărți la alții, precum cu jalnică pomenire ne aducem aminte, că ar fi lucrat Papa și astăzi ar lucra de nu s'ar fi trezit împĕrății și nu s'ar apăra de tirănia lui? (pag. 70.)

În fine vorbește de abuzurile săvĕrșite de agenții abili ai Papei — Jezuți — cum și de schingiuirile făptuite de tribunalul ineditorial.

„Aceasta numai iaste datorია-preoților să le pască, să le povățuească, să le chivernisească, nu cu chip domnesc și cu vĕlfă mirenească, ci părintește, dulce, blând și cu smerenie uitându-se, nu să-și arate puterea, ci să dobândească sufletele: „Pașteți cea d'intru voi turmă alui Dumnezeu socotindu-o nu cu sila, ci cu bună voie, nici cu agonisită rea, ci cu osărdie. Nici ca cum ați stăpâni sorților, ci pildă făcēndu-vĕ turmii. 1. Epist. Petru cap 5. s. 2.“ Pe toți adevĕrat să-i trageți spre bine, să facă fapte bune din bună voie, iar nu din silă. Că sfârșitul bisericii, adevărat viața de veci nu se poate dobândi fără prin fapte bune și vrednice de împĕrăția ceriurilor. Dar aceste ca să fie așa, nu e destul numai să se lucreze, ci să lucreze din bună voie și din dragoste, iar nu din silă, precum întru împĕrăția cea pămĕntească, unde veri s'ar păzi legile și poruncile împĕrătești din bună voie, și din dragoste, veri de nevoie și de silă, tot se dobândește fericirea vremelnică, pacea și liniștea, carea iaste sfârșitul împĕrăteștii puteri. Greu dară greșesc aceia, carii pre ereticii îi bagă prin temnițe, îi chinuesc, îi spânzură, îi ard de vii, împotriva Evangheli(e)i, iaste aceasta socoteală și hulită de toți sfinții părinți.“ (pag. 70 și 71).

Cam aceste sunt, iubite cetitor, ideile dominante în procanonul lui Petru Maior, din manuscrisul ce ni-a rămas. Tot în aceasta lucrare încă mai găsim că autorul avea în gând de a traduce în limba Românească toate decretalele de reformă ale Împăratului Iosif al II-lea. Dacă le-au tradus sau nu, nu putem nimic afirma.

„De mila lui Dumnezeu Nemții acum s'au luminat și toate vicleniile Romei le descoperă, cearcă învățăturile sfinților Părinți și obiceiurile cele bătrâne ale Bisericii și în practică le pun, precum să vede din cele multe decreturi, ce prea puternicul Imperat Iosif al doilea le-au dat afară, și a să ținea au poruncit. Carele pentru știința tuturor Românilor, vestitului oare când neamului nostru, la aceasta carte pe urmă, pe limba noastră întoarsă le voi adauga.“ (pag. 47, 48.)“

Tot el ne mai spune în aceasta lucrare a sa că Samuil Clain a tradus din limba franceză Istoria Bisericească scrisă de Fleury.

Dacă am întreprins a scrie aceasta introducere în Procanonul lui Petru Maior, am făcut-o în scop de a dovedi, din însăși scrierea autorului, care a fost uniat, că el însuși nu mai pune nici un preț pe

uniație, ba din contră o desconsidera și-o combătea, după-ce a văzut și s'a încredințat singur la ce primăjdie tinde a duce cu timpul pe conaționalii lui. Tot de aceste idei erau animați și ceilalți doi colegi ai săi Gh. Șincai și S. Clain. Fără nici o prevenire dar, ei mănânat numai de dorul nevinovat de a vedea în neamul meu după cum aceeaș origină, aceeaș limbă, aceleași datine și obiceiuri, de asemenea și aceeaș credință religioasă, aceeaș Lege, după cum au trăit seculi îndepărtați fără schimbare ori ciuntire sau umbră de mutare. Mi-i grijă că după desbinarea și înstreținerea acelei porțiuni de Români dela Unitatea credinței naționale strămoșești, să nu ajungă cu timpul a se izola și naționalicește de tulpină, lucru ce pare a fi cu timpul inevitabil. Iată pentru cari cuvinte Românii ortodocsi combat Uniația și le pare din inimă rău pentru persistența Uniaților, astăzi ne mai justificată, în Uniație.

Necesitatea escursiunilor cu școlarii.

Nu cred să fie pedagog, carele să nu afe de necesare escursiunile cu școlarii, sau dacă ar și fi, acela de sigur n'a cercat și astfel nu știe cât de mult ne pot ajuta escursiunile.

În ori-ce școală prelegerile trebuie să fie deja începute și timpul cel mai acomodat pentru escursiuni ar fi cel de toamna și cel de primăvară; toamna nu suntem ocupați în așa măsură ca primăvara când e timpul de a repeta tot ce s'a propus în decursul anului — așa-dar' e foarte bine dacă acum își reservează fie-care învățător puțin timp și pentru escursiuni.

Escursiunile ne fac foarte mari servicii mai la toate obiectele de învățământ așa de exemplu la:

1. Religioase: mergând elevul afară, vede dealuri, munți, peșteri, riuri, câmpii și păduri frumoase, apoi lucruri despre cari la tot casul va întreba cum și cine le-a făcut (?) — pe toate acele? Învățătorul îi va spune, iar elevul va vedea că este o ființă, adevărat D-zeu, carele e prea bun și prea puternic și pe care trebuie să-l cinstim; iată deci, că așa dezvoltăm în elev simțul religios!

2) Geografie. Îi vom face elevului idee despre orizon, regiunile lumii, șes, colină, deal, munte, isvor, părau, vale și riu apoi insulă și peninsulă etc., pe cari de și nu le am putea tracta de loc — când vom ajunge a-le tracta — elevii își vor aduce aminte și cu mult mai multă ușurință vom simți la propunerea Geografiei.

3. La istorie, fizică, istoria naturală etc., tot atâtea servicii ne fac escursiunile.

4. Prin escursiuni, atragem pe elevi a veni la școală, căci se poate observa foarte bine cu câtă plăcere și bucurie fac dâșii escursiunile mai ales dacă acele le facem cu cântări, exerciții gimnastice libere și diferite jocuri frumoase.

5. Prin escursiuni putem studia naturelul res-

pective individualitatea elevilor, căci pentru dâșii dealurile și câmpiile acele nu sunt așa de fricoase, ca școala — așa dar încep a fi mai curagioși și astfel își arată însușirile pe cari în școală poate nici de fel nu le observi. Deși escursiunile sunt o adevărată școală, învățătorul totuși va da elevilor friu puțin mai liber ca în școală!

Prin escursiuni dară: 1) studiem individualitatea elevilor; 2) dâșii văzând frumsețile naturii li-se dezvoltă gustul estetic; 3) prin conducerea învățătorului intuind cât se poate tot ce le vine înainte își îmbogățesc, memoria cu o mulțime de reprezentațiuni, cari le sunt de mare folos căci înțelept și recunoscut este principiul: „intuițiunea este baza absolută a toată cunoștința“, căci dacă vom căuta pedagogia vom vedea că ea ne învață, că pe cât este numai posibil — aceea ce propunem să și arătăm elevilor în natură (intuim), iar de oare-ce nu le avem pe toate în școală, sunt neapărat de lipsă escursiunile și sunt sigur, că aceea, cari ar afla — poate — de superflue escursiunile, nici când nu vor obține în școala lor rezultat ca unul carele le execută; și dacă ar și obține (?) rezultat ca acela apoi pe lângă greutatea, cu mult mai mari!

E greu, ba foarte greu unui învățător a împlini cu scumpătate, toate câte se cer dela dâșul după-cum a zis A. Pan: „e anevoie să tai pom — și să cioplești om“, dar nu avem ce să facem, căci fără de necaz și osteneală nu e nimic pe lume, iar noi să ne nutrim cu aceea-ce a zis Daniel: „ca stelele vor străluci cei-ce învață tinerimea“ și Matei V. 19. „Cine învață pe alții, mare se va chema întru împărăția lui Dumnezeu.“ Și pe lângă toate cele-lalte să căutăm a face și cât mai multe escursiuni cu școlarii, prin toate părțile hotarului ba și prin alte comune învecinate.

Facând astfel vom simți mai târziu cât de ușor ne va fi — căci să ne aducem aminte de: „Griul și furnica.“

I. Furdianu.

Activitatea românească și creștinească din Tulcea în Dobrogea.

Di Ioan Nenițescu, prefectul județului Tulcea a lucrat și lucrează ca bun român și creștin în cercul administrat de domnia sa. Ne bucură foarte mult aceasta, căci între aceea ce l'am cunoscut și între faptele sale nu există nici o colisiune. Mijloacele cele mai puternice pe care și le-a ales pentru fală numelui de român și pentru întărirea drepturilor românului au fost în prima linie școala. De aceea prin stăruința sa liceul din Tulcea s'a reorganizat, s'a înființat un externat secundar de fete, s'a înființat 8 școli fröbeliene, 13 școli de cătun și 14 de adulți; s'au construit 19 frumoase localuri de școală. Mai sunt proiectate încă să se înființeze 3 școli practice

de pescuit, una de dogărie și 3 practice de agricultură.

Dar nu numai școala a fost ținta preocupărilor sale, ci și biserica. Și nici nu se putca altfel, căci e un devotat fiu al bisericii și un mare prețuitor al principiilor religioase pentru educațiunea națională. Pe lângă aceasta s'a potrivit în vederi și cu P. S. Partenie, Episcopul Dunării-de-jos, care se interesează foarte mult de județele de peste Dunăre. De aceea și prin stăduințele sale de când este prefect s'au sfințit bisericile din Acunari, Satul nou, Beibugeac, Cerna, Luncavița, Sarighiol, bisericile Sf. Nicolae și Acoperemântul Maicei Domnului din orașul Tulcea; s'a început construirea de biserici în comunele Letea, Bașchiori, Kilia Veche, Prislava, Beștepe, Hagilari, Beidand, Congaz, Armutlia, Cataloiu, Turcoia, Garvan, Rachel, Casimcea, Ciuli-Bugeac, Enan-Cisme și Entșala. S'a proiectat încă zidirea de biserici și în Balabancea, Isaccea, Ortachioi și Babadag. Cinste și recunoștință pentru asemenea dispozițiuni, pentru asemenea muncă! Pentru întărirea elementului românesc domnia sa a înființat și 7 sate românești în delta Dunării. Cel din urmă sat inaugurat se numește „Floriele” și s'a inaugurat în ziua de 14 August c. În actul de fundație al acestui nou sat se spune că serviciul divin s'a făcut de Părintele Archimandrit D. Chrihană însoțit de preotul Const. Ștefănescu din pădurea neagră (Caraorman) și de diaconul G. Guțu și au sfințit locurile pe care va crește și va înflori satul românesc „Floriele” și prin călduroase rugăciuni cheamă bine-cuvântarea lui Dumnezeu cel drept și puternic peste locuitorii întemeetori ai satului celui nou și peste urmașii lor din neam în neam până în adâncul veacurilor.

În urmă Dl. Nenitescu adresându-se tuturor celor de față i-a rugat pe toți ca, date fiind împrejurările prin care trece acum țara, să bine-voască cu toții a-și uni cu el cugetele și a zice împreună o rugăciune către Tatăl Ceresc, pe care a alcătuit-o anume și cu toți au zis:

„Doamne Dumnezeule Atotputernice, nu înceta de a priveghea asupra neamului nostru românesc și de-a-l păzi pe el de toate cele rele. Dumnezeule al părinților noștri, cei pururea ție credincioși, care după fie-care încercare ce le-ai trimis, datu-ți-am mulțămire și laudă prin ridicarea de locașuri sfinte pentru biruințele dăruite în grele și sângeroase lupte, întru păstrarea legii tale și a hotarelor țării, ajută-ne și pe noi, urmașii lor, să biruim pornirile dușmănoase a-le acelora pe cari îi doare sprijinul părintesc ce ai dat, Stăpâne Sfinte, neamului nostru în veacuri. Doamne milostive și îndurătorule, dă gând bun dușmanilor noștri cei mari și cei mici, cărora noi, poporul ție drept credincios, nici un rău nu le dorim și pune-le lor în inimă cuget prietenos către țara aceasta și către locuitorii ei, care nu așteaptă decât pace dela vrăjmașii lor, cărora ramură de măslin le întinde.”

„Iar dacă în nepătrunsa ta înțelepciune, hotărâta-i să-i încerci pe ei cu pedeapsă pentru răutatea lor și pentru relele lor fapte ce nu mai conțenesc, și nu le vei da lor nici pentru viitor gând bun și prietenosă pornire către țara aceasta și către poporul ei, atunci îndură-te

Puternice Doamne crește, și întărește brațul poporului ție și intrarmează-l pe el și pe Regele, pe care Tu l-ai pus poruncitor peste poporul ție acesta, pentru ca în numele ție, cel în veci lăudat, să pedepsească după cuviință pe dușmanii acestei țări, să-i așeze pe ei iarăși întru dreapta rânduială și cu paloșul ce vei da în mâna poporului românesc să-i învețe a cinsti bunurile păcii și a le căuta pe ele.”

„Sădește, Doamne, recunoștință în sufletul acelora, cărora noi, poporul ție, prin sângele nostru le-am dat vieată și lumină în răboiul cel din urmă, în care purtatu-ne-a dreapta Ta poruncă biruitori, și nu lăsa pe cei răi nărăviți întru nărăvurile lor cele rele, ci dă le semn înțelegător, că, precum cu voia Ta datu-le-am vieată și lumină, tot cu voia Ta cea dreaptă lua-se-vor lor acestea.”

„Și precum, Stăpâne Bune, stat-a binecuvântarea Ta peste Mircea cel Bătrân și peste Ștefan cel Mare și peste Alexandru cel Bun și peste Mihai cel Viteaz și peste Petru Rareș și peste Radu de la Afumați și peste alți vovezi, iubiți ție, puternici stâlpi de țară și de neam; asemenea să stea binecuvântarea ta peste iubitul nostru Rege Carol I și peste toți ai lui, cari prin voința ta cerească sunt ai noștri acum, ai neamului românesc cel de tine prin veacuri sprijinit, și dă, Doamne Sfinte, iubitorului nostru Rege zile lungi și întreagă sănătate ca să ducă țara aceasta spre mărire și să îndrumeze neamul nostru spre cinstirea de către toate cele-lalte neamuri de pe pământ și crește-i, Doamne, lui puterile și înconjoară-l pe el de lucrători credincioși și închinați celor ale neamului, și fă, Doamne Dumnezeule, ca toată fapta de el făptuită să primească bine-cuvântarea ta și să aibă trăinicie în vecii vecilor. „Amin.”

Și toți câți erau de față, cu ochii uzi de lacrimi ridicat-au glasul și au zis:

„Amin.”

Din toate acestea se poate trage învățătura, că multe lucruri bune se pot face în țara aceasta, dacă diferitele autorități ar lucra mână în mână, conduse numai de interesele superioare ale neamului și ale țării.

Ne rugăm lui Dumnezeu, ca să lumineze fie-care minte românească și să încălzească fie-care inimă numai pentru ce e bun și folositor țării acestia.

Creștinismul în China.

În numărul 6 anul XIX. al acestei reviste am vorbit despre China, despre religiunea chinezilor, despre creștinismul la chinezi, cum și despre persecuțiunile ce le-au îndurat creștinii în decursul veacurilor. Arătăm acolo că se află creștini în China ai căror moși și strămoși au fost creștinați prin veacul al XVI și al XVII și că acum numărul lor trece după unile date statistice peste 1.200.000. Tot acolo spuneam, că poporul chinez aștit de mandarini (funcționarii statului) a măcelărit în chip îngrozitor pe misionarii creștini, și pe creștini. Îngrozitoare au fost mai ales măcelurile din anul 1870 la Tientsin.

Anul acesta furia chinezilor contra creștinilor și în general contra Europeanilor și-a ajuns punctul său de culminație. Au fost măcelăriți creștini cu miile în chipul cel mai barbar, ce și poate închipui mintea omenească. Insuși ambasadorul german din Peking, baronul Ketteler a fost omorât. Rapoartele di-

feriților misionari creștini din China sunt înspăimântătoare. De când a început să se propovăduască creștinismul în China fie de catolici sau de protestanți n'a fost supus la încercări mai grele ca în timpul de acum. Nu se poate ști câtă vreme trebuie să treacă până ce se va repara tot ce s'a distrus!

Marile puteri europene văzând pe de o parte cum se distruge o operă de civilizație, căci creștinismul înseamnă și civilizație, iar pe de altă parte interesele economice și morale a-le Europeanilor fiind amenințate de barbaria chineză au trimis armate în China spre a aduce liniște în acest mare imperiu și de a încerca să cumițească pe chinezi. După câte-va lupte armatele europene împreună cu cea japoneză și a statelor unite au intrat în Peking, capitala Chinei. Ce va ieși din acest război, nu se știe bine. Dorim însă, ca din singele nevinovat al creștinilor să iasă numai bine pentru omenire, căci astfel se va slăvi numele cel sfânt al lui Dumnezeu.

Misionarii creștini de toate confesiunile nu luptă de cât în numele și pentru sfânta cruce. Când vom avea la îndemână date amănunțite despre suferințele creștinilor din aceste părți le vom împărtăși și cetitorilor.

Bis. Ort. Română.

Școala de muzică și declamație dela Rotopănești.

Comuna Rotopănești¹⁾, din județul Suceava, a fost și ea centrul unei culturi naționale. Neculai Istrati, proprietarul acelei comuni, înființează în anul 1853, în casele locuitorului Vasile Otrecol, o școală micștă primară, cu trei clase pe cari el le numia elementare. La 1855, Noemvrie 1, în locul acestei școli, înființează alte două școli, una de băeți și alta de fete, tot cu câte trei clase elementare. Școala de fete era așezată în casa locuitorului Vasile Pânzaru²⁾, iar aceea de băeți, o zidise, anume, de la vale de curțile boerești, lângă șosea. Pe lângă aceste școli, mai înființează apoi, prin primăvara anului 1860, tot cu a sa cheltuială, chiar în casele boerești, o școală de muzică și declamație, unde se învăța și carte. La clasa de principii dădea lecțiuni Petru Mezetti;

¹⁾ Până în anul 1886, moșia Rotopănești, care astăzi e proprietatea Dnui Grigore Goilav, forma singură o comună; acum ea se ține de comuna Brăduțelu, și numără 104 capi de familie; are o școală rurală mixtă și o biserică zidită la anul 1856 de Nicolae Istrati, cu inscripțiunea următoare: „Acest templu dedicat sântei Treimi, cu bine-cuvântarea prea sf. sale Episcopului de Huși Dn Meletie Istrati, s'a fondat de fratele său Mare postelnic și cavalier Nicolae Istrati, cu în emnul soției sale Sevastia, născută Ciudin, și a fiului lor Titu Istrati, pe proprietatea sa Rotopănești, în anul erei noastre 1856, în care Moldova a recăpătat privilegiile așezate de Ștefan cel Mare“. În curtea bisericii se află o statuie de piatră ridicată în acelaș an (1856) de Nicolae Istrati, reprezentând Moldova în forma unei fecioare întinzând o cunună de ștejar. Aceasta negreșit în amintirea marelui eveniment național. (Vezi mai pe larg despre această comună: Dicționar geografic, de Serafim Ionescu, pag. 286, București, 1894)

²⁾ Elevele erau îmbrăcate toate la fel. Rochiile lor erau vișinii; cele din clasa I-a, aveau jos, la poale, un șiret albastru; cele din clasa a II-a, două șirete, iar cele din clasa a III-a, trei șirete.

la clasa de canto, Maestro Galea, iar la clasa de declamație Mihail Galino³⁾. La carte era profesor de băeți preotul Costachi Milu, iar la fete soția acestuia, Elena. Pe lângă aceste clase se mai adaogă în localul școlii și clasa de cor bisericesc, la care preotul Costachi Milu, era profesor, cor care cânta în biserică de la Rotopănești cu vr'o șeaze ani înainte încă de înființarea acestei școli. Tot în aceea școală se mai învăța și psaltichia, la care era profesor Iordachi Ionomu, fost elev în seminarul din Roman. Toți elevii și elevele erau luați de pe moșia Rotopănești și de pe la alte moșii învecinate. Profesorii școlii aveau întreținerea și locuința chiar în casa boerească; ei dădeau lecții în toate zilele, câte două ore, și erau plătiți cu câte zece galbeni pe lună, afară de profesorul de declamație, care avea cincizece galbeni lunar.

Sala de teatru era întocmită chiar în casele boerești, decorurile erau zugrăvite de Iosif Fichtner din Șvițera, profesor în casă la copilul Titus, fiul lui Neculai Istrati.

Acest Fichtner era zugrav și se pricepea în arta decorativă.

Costumele pentru piesele naționale erau lucrate în casa lui Neculai Istrati, de elevele școlii. Profesoare la lucru de mână erau însăși soția lui Neculai Istrati, Sevastia, și soția preotului Costachi Milu, Elena.

După vre-o cinci luni de un studiu conștiincios, elevii acelei școli au fost în stare să reprezinte mai multe piese de teatru și cântecele comice, din care enumerăm următoarele: Doi țărani și cinci cârlani, Cinel-Cinel, Fluierul fermecat, Scara mâții, Baba Hârca, Paul John, Margo, Herșu Bocceagiu, Mama Anghelușă, Șoldan viteaz, și altele.

Reprezentațiunile teatrale să dădeau de două ori pe săptămână, Joia și Duminica. Cupletele la vodeviluri, și corurile, erau acompaniate cu violina de Petru Mezetti. Intre acte cânta corul de muzică vocală al școlii.

La fie-care reprezentațiune sala era ticsită de boeri, proprietari și posesori de la moșiile învecinate, cari se minureu de felul cum fie-care elev își interpreta rolul său.

De multe ori venea și fostul Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Calinic Miclescu, care pe atunci era Arhiepiscop egumen la mănăstirea Slatina, precum și arhiepiscopul Iosif Rîșcanu de la mănăstirea Rîșca. Pe lângă aceștia se mai aduna un public numeros, nu numai din județ, ci și din orașul Suceava, precum și din alte părți ale Bucovinei. — Fie-care elev căuta să 'și învețe rolul cât se poate de bine, știind că avea în fața sa pe acești doi arhiepiscopi și mulțime de străini, veniți de peste hotar, că să 'i audă.

³⁾ Toți acești profesori au fost apoi numiți la Conservatorul de muzică și declamație din Iași. Petru Mezetti, la clasa de teorie, în anul 1865; Mihail Galino, la clasa de mimiă, în 1864, iar Maestro Galea la clasa de cânt, în 1 Octombrie 1860, așa fel că el n'a fost profesor la școala din Rotopănești de cât numai la începutul înființării ei.

După insistența multor boeri, acești elevi au dat în vara anului 1861 vre-o câte-va reprezentațiuni și în Fălticeni, în grădina lui Iancu Botez Topor Piesele ce s'au jucat atunci au fost: Fluierul fermecat, Cinel-Cinel, Scara mâții și Baba Hârca.

Școala număra 28 elevi și eleve, diu cari 19 băeți și 9 fete.

Din elevii cei mai buni ai școalei, pe care nu găsim de prisos a-i enumăra aici, arătăm pe: Ioan Savin, fost judecător de ocol în Roman și actual-minte avocat în acel oraș; Costachi Rotopan, fost primar la Rotopănești, Vasile Teodorescu, actualul posesor al Moșiei Pașcani; Alecu Alexandrescu, psalt la catedrala din Fălticeni și arhivarul primăriei din acel oraș; Vasile Grigoriu, fost psalt în Fălticeni; Petre Constantinescu, fost primar; Iacob Todirescu, fost posesor de moșii; Neculai Teodorescu, din Horodniceni, fost comptabil la moșia Faraonii, județul Bacău; Mihail Boișteanu, din Horodniceni, fost profesor de musică vocală la școala primară din Fălticeni (mort) și Vasile Dimitriu, fost telegrafist la Fălticeni (mort).

Dintre eleve arătăm pe: Nastasia lui Vasile Tofan, Tinca Dimitriu, Luța Rotopan și Paraschiva lui Nicolai Pavel, aceste trei din urmă acum moarte.

Această școală își câștigă un renume în fața publicului ce asista la reprezentațiunile ce se dădeau. Intre acte, de multe ori, Dna Sevastia Istrati, soția lui Neculai Istrati, și elevul Costachi Rotopan, cântau duete; câte odată elevele Nastasia Tofan, Luța Rotopan și elevul Ioan Savin, tenor, executau și câte un solo de canto.

Nespusă era mulțămirea sufletească a lui Neculai Istrati, văzând că și-a ajuns scopul de mult dorit; acela de a vedea înființată această școală, menită a da sătenilor o cultură mai deosebită. El voia chiar să ducă în Iași, pe elevii școalei, să dea câte-va reprezentațiuni la teatrul național de la Copcu, dar moartea l'a împedecat dela aceasta.

Duminicile și sărbătorile se aduna la Neculai Istrati lume multă, de prin împrejurimi, ca să asculte corul bisericesc, care cânta toată liturghia¹⁾, de se minunau toți cei ce l'ascultau. Acel cor, care număra în total 40 băeți și 10 fete, era vestit pe timpul acela. nu numai în județ, ci și prin alte locuri, și a fost cel d'întăiu cor bisericesc de musică vocală europenească la noi în țară, în care s'a văzut alături cu băeții, să cânte în biserică și fetele la sft. liturghie²⁾.

¹⁾ Musica era după aceea rusească.

²⁾ Cu un an mai înainte de înființarea școalei de musică din Rotopănești, generalul Ni u Mavrocordat înființase, la 1859, pe moșia sa Ștefănești, din județul Botoșani, cu a sa cheitueală, o școală de băeți, care număra vr'o 200 elevi. În acea școală, unde Vasile Răceanu dădea lecții, pe lângă carte, se învăța și musica vocală, precum și psaltichia. Profesori de musică erau Costachi Milu și elevul său Ioan Savin, cari, după desființarea școalei din Rotopănești, se retraseră în Ștefănești. Aceștia înghiebară un cor de musică vocală care cântă de obște, duminicile, și sărbătorile, liturghia în cafasal bisericeii catedrale cu

După eșirea din biserică, toată lumea mergea la Neculai Istrati, apoi, în spre seară. boerime a-se ducea la o pădurece, toată de brazi, situată pe un deal numit „Brădățelu“. La poalele acelu deal erau două rimnice, de toată frumsețea, iar în vârful dealului un chioșc, de unde se desfășura înaintea ochilor o priveliște din cele mai încântătoare și mai pitorești. În acel chioșc ședeau toți musafirii la sfat, făcându-li-se ceremonia cafelei și a ciubucului, iar corul vocal, în tot timpul acela, cânta bucăți pe cari boerii, deșfătându-se, i-l ascultau cu mare mirare.

După moartea lui Neculai Istrati, care s'a întâmplat în 1 Noembre 1861, aceea școală s'a desființat.⁶⁾

Teodor T. Burada.

D I V E R S E.

* **Serviciu divin.** Joi la 4 Octomvre st. n., fiind ziua onomastică a Maiestății Sale, s'a săvârșit în biserică catedrală din Arad doxologia mare. A asistat P. S. Sa părintele Episcop diecesan, membrii dela Consistor, corpul didactic și elevii dela institui tele diecesane din loc.

* **Iubileu de 40 ani de preotie.** În ziua Înălțării sfinței Cruci, și-a sărbat Prea Cuviosoa Sa părintele archimandrit staurorfor Miron Calinescu din Cernăuți a patruzecoa aniversare a zilei în care a primit taina preoției. Preoțimea din loc a serbat împreună cu iubilanțul acea zi solemnă.

* **Un canal între două mări.** Printre lucrările urgente și utile ce se reclamă în Franța, se citează aceea a construirii unui canal între oceapul Atlantic și Mediterana. Această lucrare ar procura lucru la 50,000 lucrători în timp de 5 ani, ceea-ce este de o importanță capitală acum când după terminarea Expozițiunii vor rămâni atâtea brațe neocupate. Inginerii de poduri și șosele estimează costul acestei lucrări la 750 milioane.

* **A cincea Evanghelie și cuvintele lui Christos.** Numărul mai nou al „Revue des Revues“ dă știre despre o senzațională descoperire. Anume, trei profesori dela universitatea din Strassburg: Spiegelberger, Schmidt și Iacoby au descoperit două fragmente din evanghelia a cincea. Universitatea din Strassburg a ajuns adecă zilele acestea în posesiunea alor două volume de papirus, cari după opiniunea profesorului Iacoby conțin a cincea Evanghelie, acea Evanghelie despre care fac amintire și sfinții Hyppolit și Epifan în scrierile lor.

Intr'unul din papire se descriu patimile lui Christos, ce le-a suferit în grădina Ghetsimani. Descrierea aceasta difere cu totul de cea de până acum. În celalalt papir se enarează învierea, numai cât descrierea aceasta este foarte mancă.

Deodată cu descoperirile acestea vine știre și despre o altă descoperire interesantă. Sfântul Ioan anume în

hramul cuviosoa Paraschiva, ce se află în afară de tîrgușorul Ștefănești, numită a lui Ștefan cel Mare. Acest cor, care era prețuit de toți cei ce l'ascultau, s'a desființat în anul 1864.

⁶⁾ Toate aceste relațiuni mi-au fost comunicate de cătră profesorii Conservatorului de musică din Iași, Petru Mezetti și Mihail Galino, ambii defuncți, precum și de cătră Dl Titus Istrati, președinte la Trib. de Roman, și Ioan Savin, fost elev al acelei școli și fost judecător de ocol în Roman.

evanghelia sa, după enararea scenei adulterului scrie (VIII. 8—9—10): „Și iarăși plecându-se jos scriea pe pământ. Iar ei după-ce auziseră acestea, și muștrându-se de suget, eșiră unul câte unul începând dela cei mai bătrâni până la cel din urmă; și a rămas Iisus și muera în mijloc. Iar ridicându-se Iisus și nevăzând pe nimenia afară de muere zise ei: **Muere**, unde sunt părșii tei? nimeni nu te-a osândit?”

În multe feliuri și chipuri au explicat deja cuvintele acelea, cari Iisus le-a scris pe pământ. Dar acum Gregory, profesor la universitatea din Lipsa, declară cu toată hotărârea, că a aflat cuvintele lui Christos. După dânsul Mântuitorul a scris următoarele în pulvere:

„Ebdad a omorit pe amicul seu Modar în pustie. Horan a făcut cu înșlăciune pe muera lui Bunar să fugă cu el. Pe muera lui Arvet o au silit să cedeze locul pentru Munan.”

Aceasta a fost cauza, că toți au eșit, fiind-că toți s'au simțit vinovați.

* *La facultatea teologică din Cernăuți* a fost numit profesor extraordinar la catedra de dogmatică specială predicatorul catedral Dr. Stefan Saghin, iar în locul seu e numit predicator Dr. Orest Popescu, catichetul de la școala populară din Cernăuți.

* *Juvenal Stefanelli*, profesor de religiunea gr. or. la gimnaziul de stat din Cernăuți, la cerere proprie a fost trecut la pensie.

† *Necrolog.* Dr. Aurel Halic, medic comunal, în numele său și al subsemnaților, cu inima frântă de durere, anunță, că prea iubită sa soție, respective mamă, soră, bună, noră, cumnată și soacră Natalia Halic născ. Bogdan, în al 48-lea an al etății, și în al 14-lea an al fericitei sale căsătorii, după un morb lung și plin de suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Luni în 1 Oct. st. n. la oarele 5 a. m. Rămășițele pământești ale defunctei se vor depune spre vecinică odihnă în 2 Oct. st. n. a. c. la 2 oare d. a. în cimiterul rom. gr. or. Lipova în 1 Octombrie st. n. 1900. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă! Zacharie Halic ca socru. Sigismund Neszly ca ginere, Dr. Nicolae Ciacian ca cumnat. Vilma Bogdan n. Szontagh, Sidonia Papp n. Halic ca cumnate. Aurel Rosiescu ca fecior. Gizella Neszly n. Rosiescu, Antonela Bogdan n. Rosiescu ca fete. Dr. Virgil Bogdan, Adrian Bogdan ca frați. Livia Ciacian n. Bogdan ca soră. Gașpar Neszly ca nepot. Olga Neszly, Irina Neszly, Gizella Neszly, Elisabeta Bogdan, Maria Bogdan ca nepoate.

† *Necrolog.* Subscrișii cu inima plină de durere și întristare anunțăm în numele nostru, al numeroaselor rudeni și cunoscuți, că iubită și neuitata noastră mamă, soacră, bună și străbună, preoteasa vęd. Iuliana Popoviciu născ. Șierbanu după împărțășirea cu st. taine în a 79-lea an al etății și al 36-lea an al vęduvei, în 19 Septembrie (2 Octombrie) 1900 sara la 7 oare și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Rămășițele pământești a-le scumpei defuncte se vor așeza spre odihnă eternă la 22 Septembrie (5 Octombrie) 1900 după ritul bisericeii gr. ort. în Cimiterul din Têrnova. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Vęd. Zenovia Popoviciu preoteasă în Otlaca. Dionisiu Popoviciu asesor consistorial în Arad. Eufimia Popoviciu maritată Morariu preoteasă în Têrnova. Victor Popoviciu paroch în B.-Ciaba, ca fii și fiice. Ioan Morariu preot în Têrnova ca ginere. Mărioara Cornea măr. Popoviciu ca noră Octavia Turic preoteasă în Otlaca, Dr. Lazar Popoviciu medic în Viena, Valeria Popa preoteasă în Têrnova, Eugen Popoviciu funcționar la Victoria în Arad. Iuliana Buzilla și Victoria ca nepoți și nepoate. Vladu Turicu, Lazar Turicu, Mînera Popa și Tulia Popa ca strănepoți și strănepoate.

† *Necrolog.* Persida Anca născ. Țeran ca soție, cu inimă adânc măhnită și rănită de dureri aduce în numele său cât și al ficelor și rudeniilor știrea prea dureroasă, că neuitatul ei soț, respective tată și bunic Petru Anca paroch rom. gr. or. în Timișoara-Elisabetin, asesor consist. metrop., profesor de religiune și limba română la gimnaziul di Timișoara, Duminecă în 10/23 Septembrie a. c. la 5 oare p. m. după o boală îndelungată, în etate de 77 ani și după un serviciu la altariul Domnului de 53 ani și-a dat nobilul său suflet, trecând la cele eterne. Osămintele mult deplânsului și neuitatului decedat se vor înmormenta în cimiterul român din Elisabetin Marți în 12/25 Septembrie a. c. la 11 oare d. m. Timișoara-Elisabetin, la 10/23 Septembrie 1900. Persida Anca născ. Țeran ca vęduvă. Elena măr. Biberea, Lucreția măr. Selagian ca fiice. Vęd. Maria Anca născ. Lehn ca noră. Petru Biberea, paroch ort. Gavriil Selagian, paroch ort. ca gineri. Ioan Selagian, cadet, Traian Selagian și Liviu Selagian ca nepoți.

Convocare.

Se convoacă adunarea reun. desp. Boroșineu pe 28 Sept. (11 Oct.) a. c. în Boroșineu la școala inv. Pavel Dirlea pe lângă următorul program:

1. Chemarea duchului sânt.
2. Prelegere continuativă conform planului și ordului oarelor.
3. Deschiderea ședinței prin președinte.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Obiecțiuni asupra prelegerii.
6. Raportul casariului.
7. Raportul bibliotecariului.
8. Raportul controlorului.
9. Propuneri și interpelări.
10. Unde și când se va ținea ședința viitoare? Zărând, la 18 Septembrie 1900.

Lazar Oprian,
președinte.

David Balint,
notari.

Concurs.

Pe baza concludului Prea Ven. Consistor mitropolitan Nr. 197 M. și a ordinațiunei Ven. Consistor diecesan din Arad Nr. 8664.8673/1899 se publică prin aceasta din nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școala” pentru deplinirea definitivă a parochiei din comuna Macea (protopresbiteratul Chișineu, cottul Arad) administrată în mod provisor prin preotul Georgiu Bragea.

Venitele acestei parochii constătătoare din una sesiune pământ arător, birul și stolele usuare, computeate fiind de Prea Ven. Consistor mitropolitan în 1800 coroane la an, dela recurenți se recere calificațiune pentru parochiile de clasa primă.

Dările publice le va supoarta alegândul.

Recursele ajustate după cerințele Regulamentului pentru parochii și adresate comitetului parochial din Macea sunt a se trimite la oficiul ppresbiteral ort. rom. al tractului Chișineu; iar recurenții au să se prezenteze în vr'o Duminecă ori sêrbătoare în a. biserice de acolo, pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: Dr. IOAN TRAILESCU, ppresbiter.

—□—